

NAPREJ

Glasilo Socialistične stranke Jugoslavije.

SIMBOLI.

Kemikom so simboli oznake za prvine. Au = zlato, Fe = železo, S = žveplo . . . Moderni človek pa ima neke vrste zabavo v tem, da označuje vsevprek, kar igra v njegovem življenju kako vlogo, s kratkim simbolom. Politično stranko, podjetje, državo . . . Pred par dnevi smo brali, da je sovjetska Rusija svoj dosedanji simbol SFSR (sovj. federativna socialistična republika) spremenila v SSR (sovjetska socialistična republika). Finesa, ki se je naši komunisti očitno ne zavedajo, drugače bi je ne bili pri zadnjih ljubljanskih volitvah tako pokidali s tem, da so se ponudili za metreso v državoupravnem oziru najbolj reakcionarni in najmanj centralistični stranki.

Tudi naši državi so dali od vsega početka lasten simbol. SHS. Z njim naj bi bilo izraženo popolno združenje njenih treh vladajočih plemen. Pa so rekli ljudje, da je za to združenje »SHS« skrajno nesrečno izbran znak. In so ga začeli razlagati po svoje. Pa tako, da je tisti režim, ki nas je blagoslovil z obznanom in »zaščito države«, prepovedal take razlage. Zato si je ljudski sarkazem moral poiskati novo označbo, ki bi ne bila »pod zakonom« in ki bi vseeno predstavljal tisto trojico, katere v tej državi gospoduje. Nekega dne so izumili: B. B. B. To ni več le simbol, ki bi izražal samo ime, ampak že cela formula, ki pojasnjuje tudi vrednost, težo in značaj tistega, kar vlada. Batina, balkanstvo, bakšiš . . .

FR. ROJEC:

Boj na življenje in smrt.

(Dalje.)

Tudi mnogi nižji uradniki imajo po več nepreskrbljenih otrok, nekateri celo po 8—10 in vsi ti še vedno dobivajo draginjske doklade za vse otroke. Ti imajo torej še mnogo višje prejemke kakor njihovi uradni predstojniki, toda naši zavistni uradniki se nad njimi ne razburjajo. Njihovim otrokom privoščijo vse draginjske doklade, naši otroci naj poginejo. Tako je pravicoljubnost našega sebičnega nesocialnega uradništva.

Naši odposlanci so nadalje izvedeli v Beogradu v klubu socialističnih poslancev, da je tja prišel poslanec Reisner ter naznanil, da vlada namerava maksimirati draginjske doklade nižjih državnih uslužbencev. Pokazal je papir z načrti. Na eni strani je bil načrt za maksimiranje doklad železničarjev na drugi strani pa načrt za maksimiranje doklad državnih slug in poduradnikov. Dva slovenska socialistična poslanca sta pogledala načrt, naperjenega proti železniškim uslužbencem ter izjavila Reisnerju: »Železniške uslužbenke zastopamo mi socialistični poslanci in

Naša država pa ima to lastnost, da je ne more ničesar dovolj izčrpno definirati, najmanj pa en sam stereotipen simbol. Če se ozremo nekoliko na dosedanje dogodke in posebno na dogodke poslednjega časa, se nam same od sebe vsiljujejo še tri nove črke kot obširnejša označba našega režima: K. K. K. — kaos, koruzništvo, komedija. Kaos je zmešnjava, in kje je več zmešnjave kot pri nas? Kje več koruzništva in političnega komediaštva?

Poglejte našo valuto! Samo njeni kurzi v zadnjem času, nje neverjetni skoki po 2, po 5, po 15 točk naenkrat navzgor, navzdol, na levo, na desno — resnično, človeku se doime, da stoji na škripajoči ladji, ki pleše nekje daleč na vihnem morju brez prave smeri okrog sebe. Kje je krmar? Pred par dnevi so pogoltnili valovi zadnjega, kateremu so nepoučeni ljudje še zaupali. Imenoval se je Plavšič in se je bahal, da je edini sposoben poriniti ladjo naprej, samo da ga ne sme nihče ovirati pri delu. V resnici pa je obstojala vsa njegova modrost v tem, da je pometal raz krov vse, kar ni bilo njemu namenjenega »balasta« — naše dolarsko posojilo. Pri tem pa je metal v morje še nekaj drugega — trnke, da je žnjimi zase ribice lovil. Pravijo, da jih je mnogo milijonov obviselo. Valuta pa pleše dalje, navzgor, navzdol, na levo, na desno in okrog sebe. Ta človek je torej igral — komedijo.

Prav isto komedijo, kakor jo igrajo vsi, ki se nam ponujajo za rešitev naše škripajoče državne ladje. Ki si svoje odreše-

zato naj tebe njihove zadeve nič ne briga. Nikakor ne dopustimo, da bi se jim njihovi že tako pičli dohodki še skrčili! Kaj imaš pa tam na drugi strani?« To je pa načrt maksimiranja nižjih državnih uslužbencev,« je odgovoril Reisner. »Te zastopam jaz, ki sem predsednik Osrednje zveze in naj vaju to moje delo nič ne briga!« Zganil je nato skupaj papir s svojimi barbarskimi načrti in odkuril iz socialističnega kluba.

Železničarjev potem res niso maksimirali, udarili pa so nas nižje državne uslužbenke toliko hujše z maksimiranjem, ker so nas zastopali in še zastopajo dični birokratski zastopniki Reisnerjevega kalibra!

Poslanci radikalne stranke so našim odposlancem o maksimiranju povedali tole: »Naša stranka se ne peča z vprašanji državnih nameščencev, pač pa si prisvaja reševanje te zadeve demokrati. Ti so prišli k nam s predlogom za maksimiranje ter zahtevali, da glasujemo zani v zakonodajnem odboru. Mi stvari ne razumemo, ker se ne zanimamo zanjo. Rekli so nam, da se le nekoliko znižajo nekateri prejemki neuradniških uslužbencev. Ker smo mi v parlamentarni zvezi z demo-

Izhaja razen ponedeljka in dneva po prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6-I.

Naslov za dopise: Ljubljana pošt. pred. 168. Tel. int. št. 312. Ček. rač. št. 11.959.

Stane mesečno 12 Din, za inozemstvo 22 Din.

Oglasi: prostor 1 × 55 mm 1 Din.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne priobčijo. Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštne proste.

ništvo pravzaprav kar sami jemljejo. Kaj je hotel Pašić s tem, da je sestavil novo vlado, ki bi naj ljudstvo prepeljala v novo srečo in blagostanje? Pašić, ki je doslej sam svoj trebuh nasičal in napajal svojo dušo z vsem, česar si je požel, on, ki si je tekom požrtvovalnega vladanja od nekdanjega beraštva sam opomogel do večstomilijonskega blagostanja! Komedija in koruzništvo! Vse polno takšnih krmarjev imamo, cele velike stranke tvorijo in njih sreča je samo to, da se mi revni mornarji ne najdemo nikoli tam k pogovoru žnjimi, kjer sedijo oni skupaj in si dele delo in zaslužek. Pašić in njegovi vpijejo danes mnogo o korupcionarnosti svojih prejšnjih zaveznikov demokratov, sedeli pa so cela leta žnjimi pri istih ministrskih foteljih pa niso ničesar videli ne znali povedati o tej korupciji! Seveda, korupcija je bila, samo da jo razkrinkujejo sedaj, ko je treba povedati kak vzrok za prelom dosedanjega tovarštva. Resnica o prelomu pa je ta, da je snovi za razdeljevanja vedno manj in da so si bili drug drugemu pri tem opraviču v napoto. Ali ni bolje, da ostane vse lepo v eni družini? To je vic zadnje kabinetne krize, komedije, ki jo je igral Pašić med njo in sedanje vlade. Radikali so cel čas delali na to, da se demokrati med sabo razbijejo, ker bi jim tako v bodoče ne mogli biti več tekmeci. Ko so to dosegli, so jih vrgli enostavno na cesto in jim zaprli še vrata — parlament pred nosom, da bi jih ne mogli kontrolirati pri »delu«. Demokratom so jih zaprli in vsem onim, ki bi jih

krati in nočemo nikakor povzročiti kake vladne krize zdaj pred kraljevo poroko, smo bili primorani glasovati za njih predlog o maksimiranju. Povedali pa smo demokratom da je potrebno, da se primereno in pravično podpirajo od strani države tudi njeni najnižji uslužbenci in zdaj povemo vam, da mi svobodni sinovi velike Šumadije nismo sposobni za povzročitev takega lopovstva, kakršno so vam napravili z maksimiranjem državnih preživlenskih prispevkov najpotrebnejšim — vaši demokrati!«

Le odkritosrčne besede radikalnih poslancev so popolnoma verodostojne. Demokrati so obesili svoj predlog o maksimiranju na vrat muslimanu Kurbegoviću, ki je po poklicu sodnik v Sarajevu, in ta je bil tako nesramen, da je nastopil z njim v zakonodajnem odboru ter ga utemeljeval z očitnim besnim sovraštvom proti nižjim državnim uslužbencem, dasiravno jih je pred volitvami mledoval za glasove ter jim obetal zanje vsakovrstne dobrrote. Dobil je od njih tudi največ glasov. Kurbegoviću podoben politični junak je tudi naš Reisner!

(Dalje prih.)

utegnili radi njihove manjšine ovirati. »Volilna vlada« je le pretveza, s katero je bilo mogoče na enostaven način doseči samo radikalno vlado. Mi pa bomo sedaj lahko čakali, kdaj bodo razpisane volitve, ko je bil parlament že razpuščen. Ravno prihajajo vesti, da ne mara nova vlada razpisati novih volitev, dokler ne bo videla, da so demokrati čisto razcepjeni, in govore celo o tem, da je na vidiku vojaška diktatura! Zakoni? Kdo bi se nanje skliceval, če ni več foruma, kjer bi se moglo to sklicevanje vršiti! In končno: zakoni so bili malovredne cumje papirja še v tistem času, ko je bil forum za njih obrambo tu. Kaos, koruzništvo in komedija...

Najbolj žalostno je to, da je največji kaos ravno med tisto državo v državi, ki bi mogla državo kot državo urediti: med proletariatom. V sami Sloveniji smo ta hip v naglici našli šest strank, ki hočejo biti vse proletarske. In proletariati ne ve še danes ločiti, katera je med njimi prava. Tista se mu zdi še najmanj, ki hodi z železno vztrajnostjo za samorazrednim ciljem. Da, celo v tej stranki sami je mnogo ljudi, ki so se dali od samega oportunizma zapeljati k temu, da zamestajo samorazredni in disciplinirani značaj še te edine stranke. Stojimo pred našim kongresom. Ali se bo moglo na njem res zgoditi, da nam bodo zapeljanci in diplomati ustvarili zopet stranko, ki ne bo več vredna svojega zvišenega simbola: SSJ?

Mislimo, da ne. Če pa, potem se pripravimo na to, da nas dohitijo poslednji simbol, ki je se zbira kakor črn oblak nad celo državo K. K. K. Simbol P. P. P. In to je: polom, poboj in poguba...

PRED VOLITVAMI V NARODNO SKUPŠČINO.

V četrtek, 21. t. m. so se pričeli zbirati poslanci pred poslopjem narodne skupščine, okoli katerega so bili razpostavljeni orožniki in detektivji, katerim je moral vsak, ki je hotel iti v narodno skupščino, pokazati svojo legitimacijo. Nekateri poslanci so proti temu energično protestirali. Predsednik skupščine dr. Lukinić je otvoril sejo ob 14.5. popoldne ter dal prečitat zapiski zadnje seje. Nato sta se oglasila k besedi demokrati poslanec Agatonović, ki je skušal naprtili radikalski stranki odgoditev vseh važnih zakonov, ki bi morali priti na dnevni red še pred razpustom narodne skupščine, za njim je govoril še zemljoradnik Lazić, ki je naglaševal, da plovemo nasproti najhujši reakciji, nakar je skupščinski tajnik prebral akt o imenovanju nove Pašićeve vlade, takoj za njim pa ukaz o razpustu narodne skupščine. Volitve se razpisujejo na dan 18. marca 1923., prvi sestanek nove narodne skupščine pa se bo vršil že 16. aprila 1923.

PRED LIKVIDACIJO NARODNIH SOCIALISTOV.

Iz Belgrada poročajo, da bo šla Jugoslovanska zajednica, katero tvorijo demokrati starini in nekdanji demokrati levičarji oziroma kakor se sedaj imenujejo narodni »socialisti«, v volilni boji s posebno listo na temelju programa Ljube Davidovića. Na ta način bo narodno-socialistična stranka v Belgradu likvidirala.

ANGLEŠKI NACIONALISTI PROTI SOCIALIZMU.

V Londonu je zborovala pretékli terek nacionalistično - meščanska zveza pod predsedstvom ministra Asquitha, ki

je sklenila pričeti z energičnim bojem proti socializmu in komunizmu. Sklenila je izposlovati otvoritev pouka v šolah z nacionalno himno, obenem pa tudi uvajanje izbrane nacionalistične vzgoje.

Politične vesti.

+ **Srbsko svečeništvo** se je odločilo poslati v Ameriko kot svojega zastopnika arhimandrita Mardarija. Znano je, da je Mardarij velik prijatelj carističnih Wranglovcev. Zaradi tega je opravičena bojazn, da bo v Ameriki agitiral za denarne prispevke v korist svojih prijateljev. Mardarij je bil naslednik Rasputina na ruskem dvoru. Carja Nikola je trdno prepričal, da govori preko njega sveti Peter, pa so zato v njegovo celico vedno prinesli jedila zanj in za sv. Petra. Mardarij pa je seveda sam vse snedel. Brihtni Mardarij je brat črnogorskega milijonarja Uskokovića, ki je s pomočjo Rade Pašića zaslužil 18 milijonov dinarjev z lifranjem bencina iz Amerike za tkzv. »obnovo zemlje«.

+ **Madžarska** je naročila iz Italije večjo množino municijskega materiala, ki ga sedaj transportirajo preko Beljaka. V Belgradu že zopet kriče o madžarski-italijanski zvezi, ker ne vedo vladni mogotci, da so v precejšnji meri sami krivi, da se države okoli njih mrzlično oborožujejo, ker se oborožuje tudi Jugoslavija, ki hoče nadkriliti celo predvojno Nemčijo.

+ **Češkoslovaška nacionalistična mladina** je izdala 20. t. m. proglas, v katerem poziva mladino na boj proti tujcem.

+ **Francoska zbornica** je preteklo sredo odklonila z 411 glasovi proti 48 zahtevo vlade za kredit v znesku 61 milijonov frankov za gradnjo novih podmorskih čolnov, s katerimi je hotela ojačiti svojo mornarico.

Dnevne vesti.

Afera belgrajske občine s plesnim žitom. V včerajšnjem »Napreju« smo pod tem naslovom priobčili notico, v kateri smo poročali, da ni hotela belgrajska občina sprejeti 80 vagonov žita. »ki ga je poslal občini industrijec Majdič iz Zagreba«. Naše včerajšnje poročilo je bilo netočno, kajti žita ni poslala Majdičeva firma, temveč firma »K i m a c o«.

V Belgradu se je 21. t. m. končala konferenca med našimi in med avstrijskimi delegati o direktnem potniškem in tovarnem prometu med obema državama. Konferenca se je končala ugodno.

V belgrajski delavnici Brodarskega sindikata je izbruhnil požar, ki je napravil za okoli 200 milijonov kron škode.

Ministrstvo za socialno politiko je dovolilo z rešenjem od 16. decembra t. l., br. 10.776, da so odprte na Božični in starega leta dan trgovine in brivnice preko celega dne v vseh krajih, kjer je katoliško prebivalstvo v večini. Lastniki navedenih obratov so dolžni dati pomožnemu delavstvu odgovarjajoči odmor med tednom v smislu določila § 14. zakona o zaščiti delavcev, odstavek 3.

Ljubljana.

Shod »neodvisne« organizacije v Šiški, ki se je vršil v nedeljo v gostilni Reimnghaus, je lepo uspel. Udeležilo se ga je toliko ljudi, da so morali stati zunaj na cesti — namreč podpredsednik organizacije pa tisti, ki ga je poslala vlada (polica). Ta dva sta torej stala na cesti in gledala če se bo prikazala odkod kaka zgubljena duša, pa se ni, na žalost, nobe-

na. Delavstvo je že precej spregledalo in ne hodi več na limanice. — In kako vodstvo imajo ti »neodvisni« veljaki! Sodruugu predsedniku na še organizacije so poslali vabilo da naj poda na shodu blagajniško poročilo! O, potrebni so poročil, pa ne blagajniških! — Ko sta oba veljaka končno uvidela, da ne bo nikogar na shod, sta krenila proti Ljubljani. (najbrž k slovesni maši v stolnico). To vse radi tiste »neodvisnosti«, ko ljudje ne vedo, ali so otiči ali miši — klerikalci ali komunisti. Ko bo proletariati spregledal, jim bo pokazal figo.

Radi oddaje mestnih voženj za mestno plinaro v času od 1. januarja do 31. decembra 1923 se bo vršila 27. t. m. ob 10. dopoldne v pisarni ravnateljstva mestne plinarne na Resljevi cesti javna pismena ponudbena razprava. Kolekovane in z vadijem 4000 K opremljene ponudbe, v katerih je navesti za imenovano prevzemno voženi enotne cene v številkah in v besedah, je izročiti zapečateni do navedenega roka pri gori omenjenem ravnateljstvu, kjer so tudi dražbeni pogoji ob navadnih urah razgrnjeni vsakemu reflektantu na vpogled.

Občni zbor »Slovenskega planinskega društva« se bo vršil v Ljubljani 29. t. m. v vrtnem salonu »pri Levu« na Gospodarski cesti z običajnim dnevnim redom. Za obilno udeležbo se priporoča odbor.

Čevlji za zimsko vreme, močni, topli, posebno priporočljivi za gg. oficirje, lovce itd. se dobe na glavni zalogi tovarn Peter Kozina in Komp., Ljubljana, Breg. 20. Kupujte jih dokler še zaloga traja.

Iz stranke.

Tržič in Križe. Po sklepu organizacij Tržič in Križe se bodo vršile skupne seje obeh odborov in občinskih klubov vsako nedeljo ob 9.30 dopoldne v »Delavskem domu«. (Pritlična soba nasproti gostilne). Za točno udeležbo vseh odbornikov organizacij in občinskih klubov so odgovorni predsedniki organizacij in klubov.

Izšel je Socialistični žepni koledar za l. 1923. Lepo in trdno v platno vezan stane samo 12 Din. Vsebina: 1. pesem svobode »Naprej«; 2. mrki solnca in lune l. 1923.; 3. naslovi delavskih uradov; 4. trajni koledar; 5. množilna razpredelnica; 6. poštne pristojbine; 7. razteznost nekaterih teles; 8. različne hitrosti; 9. Premišljevanje o vesoljstvu (članek); 10. stare in nove mere; 11. dnevnik za dokodke in izdatke; 12. poziv proletarcem; 13. kako k cilju? (Socialistične organizacije.) 14. Davki (članek); 15. vzorec pristopne izjave in razpredelnica progresivnega strankinega davka; 16. Ali — ali (članek); 17. O milosti božji (članek); 18. Esperanto (članek); 19. Lenuhom; 20. priporočljive knjige. — Vsak, ki bo kupil letošnji koledar, ga bo lahko vesel. **Naroča se pri Pokrajinskem tajništvu SSJ in KDZ v Ljubljani, poštni predal 168, osebno v Franciškanski ulici 6. l.** (čez dvorišče.)

Iz strok. gibanja.

Seja odbora podružnice kovinarjev se bo vršila v petek dne 22. decembra takoj po delu v društvenih prostorih Šelenburgova ul. 6./II. — Predsednik.

Žrtv terorja v celjski cinkarni oproščena pred sodiščem! V »Napreju« štev. 274. dne 5. decembra t. l. smo poročali, kako postopajo z delavci v celjski cinkarni. Dne 8. nov. t. l. je g. inž. Krulc grozil delavcem pri nekem težkem delu, da če ne bodo ukazane jim dela dovršili, jih bo takoj odpustil. (Pri dotičnem delu je

bilo navadno več delavcev zaposlenih, ker je silno težko.) Kričanje, zmerjanje in grožnje g. inženirja Krulca so dale delavcem povod poklicati zaupnika na lice mesta, da v smislu zakona o zaščiti delavcev posreduje. Delavec Macconi je vrzel lopato v stran ter bežal po zaupnika. Zaupnik pa je bil istočasno že od nekega drugega delavca obveščen, ter je prišel posredovati. Cinkarniški mogotci pa niso hoteli poslušati delavca ozir. delavskega zaupnika, marveč so naročili straži, naj odpelje Macconija v zapor, ker je baje rekel: »Kršen duš, tako nas pa ne boste«. Ker policija ni imela povoda pridnega delavca držati v zaporu, ga je naslednji dan izpustila. Obenem je vložila ovadbo radi javnega delikta. Ko je prišel omenjeni delavec 9. novembra zopet na delo v cinkarno, mu je mogočna gospoda izročila del. knjižico brez vsake odpovedi. 19. t. m. se je vršila obravnava pred okrajnim sodiščem v Celju pod preds. gosp. okrajnega sodnika dr. Vičarja. Pri obravnavi je bil Macconi obdolženec g. inženir Krulc pa priča. Obdolženec je izpovedal podrobnosti o dogodku dne 8. novembra, nakar je bila zaslišana priča, katera je govorila o neki lopati in o preklinjanju, ki da je nanjo cikalo. Priča je priznala, da je bila tako na varnem, da če bi jo hotel Macconi udariti, bi je ne mogel zadeti. Macconi je bil nato oproščen. Ja, ja, gospoda se razburja, če delavec pokaže svojo nevoljo s tem, da preklinja svojega mučitelja, kadar postopa z njim kakor s hlapcem Jernejem, kateri ni našel pravičnih sodnikov za krivico, storjeno mu od gospodarja. (Macconi je našel pravičnega sodnika. To je naše zadoščenje in zadoščenje onih, ki razumejo Cankarja. Gospodje pri cinkarni naj bodo prepričani, da jih je še mnogo, ki jih delavci preklinjajo in da jih še bodo preklinjali, dokler ne bodo spremenili svojega, ne ravno humanitarnega značaja. Op. poročevalca.)

Burja v mariborskem občinskem svetu.

V petek, 15. t. m. je imel mariborski mestni zastop sejo, katere se je udeležilo mnogo občinstva. Vsakdo je bil radoveden, kako se bo neki vršila, ker so klerikalci in narodni socialci v zadnjem času delali toliko vetra s svojim opozicijskim stališčem proti socialistični občinski večini. No besede so bile hujše ko pa dejanja, prorokovani vihar komaj da je zamašal dimnik na strehi, kaj šele, da bi zvrnil celo hišo. Klerikalci se čutijo menda še premalo sigurne od svojih najnovejših zvez z mariborskimi nemškonacionalnimi krogi, da bi se upali nastopiti z odločnostjo, s katero bi onemogočili delovanje občinskega sveta in postavili mesto pred volitve. Žalostni ljudski shod, ki so ga imeli v ponedeljek v Gambrinovi dvorani — navzočih je bilo še ne 400 ljudi — jih je najbrže ponovno poučil, da ne odgovarja odziv nemškega življa niti daleč njihovim strastnim snovitvam. Pa to je njihova reč. Precej pozornosti pa je vzbudilo, da se je narodno-socialni klub ves čas naslanjal na liberalce in da so ti sami veliko pogumnejše nastopali, kakor je bila njih navada doslej. Čutijo pač za sabo nekoliko več simpatij (nesesarskih namreč).

Pa da ne bomo posegali dogodkom za rep: Ob polosmih je župan otvoril sejo s pripombo da to je nalašč zavlačeval, ker je hotel nasprotnim strankam dati priliko za trezen preudarek, ali bi bilo bolje še nadalje delovati za interese mestne občine.

ne, ali pa s sabotažo rednega poslovanja povzročiti razpust sedanjega zastopa.

Nato je prešel na dnevni red. Prebral je interpelacijo klerikalnega kluba radi nekorektnosti pri nakupu zemljišča Wolf-Jelek, pri čemer je socialistični odbornik Kohlbesen zastopal občino. To zemljišče (13.829 m²) je bilo začetkoma naprodaj po 60 K za kv. m, ker je pa bil župan tedaj na dopustu, je o stvari v občinskem svetu poročal šele pozneje. Takrat pa se je tistih 60 K na čuden način spremenilo v 65 kron, ki so bile od nepoučenega občinskega sveta tako tudi sprejete. Kdo je odgovoren za razliko 5 K pri vsakem kv. m v škodo občini? Če župan ni vedel o prvotni ponudbi 60 K, bi moral vsaj Kohlbesen opozoriti občinski svet nanjo. Pa je še druga reč. Kohlbesen je za svoje posredovanje dvignil dvestotno provizijo, ki mu jo je župan nakazal brez vednosti občinskega sveta. Pa v tem ne vidi nobene korupcije, pravi župan. Vse te fakte smo zvedeli med viharno debato, ki se je razvila po prečitaniu predloga socialističnega kluba, naj se izvoli posebna komisija, da zadevo preišče. Župan je hotel namreč debato o klerikalni interpelaciji preprečiti, češ, da so v smislu 17. točke pravilnika za občinski svet debate o interpelacijah sploh nedopustne (česarvno ta točka doslej še nikoli ni bila upoštevana), in je v tem slučaju še posebno brezpredmetna, dokler ne dožene komisija konkretnih faktov. To stališče zagovarja tudi občinski svetnik Bahun in pozneje njegov kolega iz istega kluba Družovčič, ki zahteva poleg tega še preiskavo glede ponudbenih pisem in uradnih predlogov, da se dožene, kaj je s tisto mistično razliko med 60 in 65. Vsi drugi socialistični občinski svetniki se skoro niso oglašili k debati. Bili so sploh nepoučeni o celi stvari in zlasti o tistih provizijah. Branili so samo z medklubi svojo čast, ko so klerikalci celemu klubu radi dveh inkriminiranih njegovih članov očitali nečedne manipulacije. Klerikalec dr. Verstovšek je imel daljši govor, tekom katerega je županu očital, da je že v drugih slučajih izplačeval provizije brez vednosti občinskega sveta, in je predlagal na koncu nezaupnico županu ter da se postopanje Kohlbesenovo obsodi. Skrajno značilno je tudi, da je v svojem govoru livabl bivši nemški režim v občini. Čudovito hitro so se pa klerikalci umesli, ko je bilo njihovemu pristašu, občinskemu zastopniku dr. Leskovarju, vrženo z Bahunove strani v obraz, da nima čistih rok. Tako so se umesli da so nazadnje sami glasovali za komisijo, ki jo je zahteval tudi liberalni dr. Sernec, in da so potegnili svoj predlog za nezaupnico nazaj. Ko so bili razzvani, naj navedeio konkretne slučaje socialističnih in zlasti županovih korupcijskih dejanj, so pač nekaj govorili o neki masti, odgovora pa niso dali nobene. Izvolila se je na koncu te točke preiskovalna komisija, in sicer iz vsakega kluba po en član in po namestnik.

(Konec prih.)

»Slovensko lovsko društvo« bo uvažalo živo divjačino v naša lovišča: zajce, jerebice fazane. Gg. lovce opozarjamo, da pošljejo že v decembru naročila na naš naslov. Tvrde, ki prodajajo živo divjačino, jo lovijo v mesecih decembru, januarju in jo danes tudi tako oddajajo naročnikom. »Slovensko lovsko društvo« daje vsem gg. lovcem pojasnila glede cene in uvoza vsake divjačine. Naša poljska lovišča so žalostno prazna. »Slovensko lovsko društvo« nujno vabi gg. lovce, da

izpustijo živo divjačino, kar bo njihovim loviščem v največjo korist.

Fr. Milčinski: »Zgodbe kraljeviča Marka«. V Ljubljani, 1923. Založila tiskovna zadruga. Str. 100. Cena vezani knjigi 15 Din, po pošti 1.50 Din več. Knjigo je okrasil S. Santel. Priporočamo jo prav toplo, zlasti sedaj za božič.

Za tiskovni sklad »Napreja« je nabral sodrug Koren 154.75 Din. Prejeli smo v tem letu od raznih sodrugov prispevke za tiskovni sklad, ki jih še nismo objavili. Zato bomo celo zbirko objavili detajlirano v prvi številki »Ljudskega Glasu« prihodnjega leta.

Dopisi.

V Ptuj imamo štiri kavarne. Da moza človek v tej kakor oni pošteno plačati, kar naroči, je razumljivo. Ni pa umljivo, če mu na prav priprost način vračunajo stvari, ki jih ni naročil, kakor se dozaja v kavarni »Balkan«. Tudi zakulisni pivci se pritožujejo, ki jih pa ne moremo zagovarjati kajti tistemu, ki si lahko še v zgodnjih jutranjih urah privošči buteljki ali šampanjca, ne sme biti nobena cena previsoka. — Gostoljubnost v »Balkanu« je res imenitna: pozdrava: Ali hodim jaz po goste, ali hodijo oni k meni, se mora vsak razveseliti. Prihodnjič pa kaj več.

Gospodarstvo.

= Vrednost denarja. 1 dolar velja 91 Din, 1 franc. frank 6.50 Din, 1 lira 4.73 Din, 1 češka krona 2.74 Din, 100 avstrijskih kron 13 par. V Curihi velja 100 naših kron 1.45 švicarskih frankov.

= Ministrstvo za šume in rude je objavilo statistiko gozdnih požarov, iz katere je razvidno, da znaša škoda v tekočem letu vsled požarov 120 milijonov dinarjev.

= Prometno ministrstvo je sestavilo komisijo, ki bo odpotovala v Nemčijo v svrhu železniškega materiala za novo železniško progo Paračin-Boljevac, za katero je določenih 22 milijonov dinarjev.

= V finančnem ministrstvu se je vršila te dni seja izvoznicarjev, ki so razpravljali o izvoznih carinah. Kar se tiče izvoza prašičev, so se strinjali vsi navzoči s tem, da se carina znatno zniža in da ne sme znašati nad 600 Din za komad. Zastopniki klavniške industrije so predlagali, naj se minimalna teža prašičev, ki so namenjeni za izvoz, zviša.

= V Brnu je napovedala konkurz velika trgovska tvrdka Bernhard Lang. Pasiva znašajo okoli 3 milijone Kč.

= Češkoslovaško finančno ministrstvo je na podlagi revizije deviznih kupcij odvzelo pravico do trgovine z valutami in devizami Kreditnemu zavodu Nemcev v Pragi in vsem njegovim podružnicam, obenem pa tudi banki dr. Egerja. Na borzi je pa proglasilo, da se morajo vse zahteve bank po devizah 48 ur prej naznaniti.

= Češkoslovaška vlada je kupila 2000 kg čistega zlata v Londonu.

= Nemška marka, ki se je pred dnevi dvignila je zopet padla. Dolar se je dvignil od 6100 na 7250 mark.

= Stanje francoske banke od 7. do 14. t. m. je bilo sledeče: zlato se je povečalo za 43.726.001 frankov, srebro pa za 195.657 frankov. Zlata je bilo vsega skupaj za 5.534.530.823 frankov.

= V Meksiki je znašala meseca septembra t. l. produkcija zlata 1198 kg, produkcija srebra pa 190.259 kg.

(Po avtoriziranem prevodu Ivana Moleka.)

Ko je France Kremen zapustil operno gledališče in zavil na Glavni cesti proti zapadu, je šel mimo Heinzove kavarne, ki je pa bila pregošposka zanj. Nato so se vrstile: gostilna »Nickelodeson« z mehničnim klavirjem pri vhodu, prodajalna »Bon Marche« za čevlje, v kateri je vedno bila razprodaja po požaru, selitvi ali bankrotu, Lipskijeva »Palača slik«, pred katero se je na velikem stojalu šopirila slika kravjega pastirja, ki je galopiral z ugrabljeno deklico v naročju, in še druge prodajalnice. V vseh izložbenih oknih pa je bila postavljena slika kandidata in pod njo z debelimi črkami tiskano naznaniilo, da bo kandidat govoril v nedeljo zvečer ob osmih v opernem gledališču o »vojni, vzrokih vojne in odpomoči«. France je ogledoval slike v oknih in nekak ponos mu je razširil prsi. Saj se je zavedal, da so slike zato tam, ker je on obiskal vse gospodarje po vrsti in dobil dovoljenje — od nekaterih na prvo besedo, pri drugih pa bolj težko — da se smejo slike z vabili na shod postaviti v njihova izložbena okna.

France je vedel, da se isto nedeljo zbirajo milijoni delavcev po vsej Nemčiji, Belgiji, Avstriji, Franciji in Angliji, da protestirajo proti strašni vojni, ki je izbruhnila nad njihovimi glavami. In Amerika ne sme zaostati! Klic mora iti iz novega sveta po vsem starem svetu, da se naj proletarci dvignejo in preprečijo največji zločin nad človeštvom. On, France Kremen, nima glasu, da bi obrnil nase pozornost velike množice, ali on je pomagal privabiti ljudi tega mesta v operno gledališče, da slišijo mogočen glas moža, ki zna govoriti in ki jim bo povedal, kaj pomeni svetovna vojna za delavstvo.

Mož, ki je imel govoriti na shodu, je bil večkratni predsedniški kandidat stranke. Takrat so se bližale le kongresne volitve, toda govornik je že tolikokrat kandidiral za predsednika, da si ga sploh nihče ni mogel več misliti v drugi kandidatski vlogi. Lahko se reče, da je vsaka njegova kandidatura

trajala štiri leta in mož je potoval od enega konca Amerike do drugega in na milijone ljudi je slišalo njegovo besedo. Slučaj pa je nanesel, da je bil kandidat povabljen kot glavni govornik na shod prav tistega dne, ko so imeli militaristični in denarni mogotci pognati svoje sužnje v klavnico. Ni čuda torej, da so bili socialisti v tem malem ameriškem mestecu tako razburjeni.

France Kremen je zavil v Tomovo kavarno, pozdravil gospodarja in se skobacal na visok stolec pred dolgo mizo. Naročil si je kavo in posegel v pehar z drobnimi, bobu podobnimi prepečenci, ki so bili polni lukenj. Natlačil si je usta in se ozrl na okno, če je tudi tam slika kandidata. Tom je bil žid in France mu ni dosti zaupal. Toda slika je bila na pravem mestu in naš mašinst je bil zadovoljen. Po par požirkih kave se je hotel France spustiti s Tomom v razgovor o izkoriščanju, nezasluzenem dobičku in nadvrednosti.

Predno pa je začel diskusijo, se je slučajno ozrl po jedilnici. V zadnjem kotu sobe so bile štiri mize, pogrnjene z oljnatim platnom in namenjene gostom, katerim se ni ravno mudilo. Pri eni teh mizic je sedel mož, ki je takoj vzbudil Francetovo pozornost, da je postal v hipu nervozen in malo je manjkalo, da ni prevrnil skodelice s kavo. Nemogoče! Ampak tisti obraz — kdo ga ne bi poznal? Obraz srednjestarega pastora, suh, puščavniški, toda z moderno potezo prijaznosti; mož je imel veliko plešo kakor luna, ki se dviga na preriji. France se ni mogel načuditi. Ali je on ali ni? Neka misel mu je hitro padla v glavo in obrnil je oči proti oknu, kjer je stala slika kandidata in govornika na današnjem shodu. Nekaj hipov je strmel v sliko kakor primrznjen na stolu in potem se je zopet zagledal v obraz pri mizi. Da! Razlike ni. Tedaj je tudi mož pri mizi obrnil svoj pogled proti Kremenu in njune oči so se srečale. Vprašanje je bilo rešeno. Rešil ga je kandidat, ki je vedno potoval po deželi in ni bilo prvič, da so ga spoznali ljudje po njegovi sliki, ki je navadno potovala pred njim.

Kandidat se je nasmehnil tako mehko, da je Francetu postalo toplo. Z eno roko je postavil skodelico na mizo, iz druge je pa spustil prepečenec. (Dalje prih.)

I. Del. Čital. v Ljubljani. Odbor S. D. I. Z. »Svobode« v Ljubljani je odklonil predlog, da se ustanovi v svrhu razširjanja izobrazbe med delavstvom delavska čitalnica. Odklonila je večina odbora ta predlog ljubljanske »Svobode« z motivacijo, da je »Svoboda« nevtravno delavsko izobraževalno društvo ter da se iz tega razloga ne sme uporabljati, četudi začasno prostorov uprave »Napreja« radi »političnih« diferenc, ki vladajo v »socialističnih« vrstah. — Ker pa hočemo na vsak način zadostiti potrebi delavske izobrazbe, ustanovljamo preko sklepa odbora »Svobode« I. Delavsko čitalnico v Ljubljani. Ljubljansko delavstvo bo dobilo s tem nadomestilo za posečanje zaduhlih gostiljen in kavaren, obenem pa je delavstvo rešeno nepotrebnih izdatkov in bo imeo priliko razširjati svoje obzorje. Istočasno pa smo prehiteli edino »socialistično« delavsko izobraževalno zvezo »Svoboda«.

Čitalnico otvori odbor D. Č. v Ljubljani v sredo, 27. t. m. v prostorih uprave »Napreja« in bo odprta vsak večer od 7. ure dalje. — Za odbor I. Delavske čitalnice v Ljubljani: J. Berdajs, I. Prijatelj.

Odgovorni urednik: Anton Podbevšek.
Izdajatelj: Zvonimir Bernot (v imenu pokr. odb. SSJ).
Tisk Učiteljske tiskarne v Ljubljani.

Mladenit, vajen nekoliko tudi pri motorjih, išče primernega mesta kot sluga ali kaj podobnega. Naslov pove uprava.

Samostojni krojači

trezni in zanesljivi, dobro izvežbani (tudi iz dežele) dobijo za stalno proti kavciji razno konfekcijsko delo na dom. Vprašati je v Ljubljani, Emonska cesta 8/I. v pisarni.

MAKOVO SEME za potice nudi po nizki ceni **SEVER & KOMP.**, Ljubljana, Wolfova ul. 12.

Božična darila!

A. ŠINKOVIC nasl.

K. SOSS,

Ljubljana, Mestni trg 19.

Pridobivajte naročnike!

Raznašalca za mesto
sprejme uprava »Napreja«.

Zenitna ponudba.

V svrhu ženitve se želi seznaniti mlad mož z stalnim zaslužkom z izobraženim dekletom v starosti od 19 do 22 let. Ponudbe s sliko je poslati na upravo »Napreja« pod »Pomlad«.

Vsak, kdor hoče vsaj delomo poznati socializem in biti socialist, naj čita knjigo »Socializem in vera«.

Naroča se pri tajništvu SSJ, Ljubljana, poštni predal 168, in stane lepo in trdno vezana 9 Din, bro-
--- širana pa 7 Din. ---

! Novosti!

Za damske plašče
v veliki izbiri.

A. & E. Skaberné
Ljubljana, Mestni trg 10.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Ustanovljena 1900.

Delniška glavnica in rezervni zakladi cca.
K 150,000.000.

Čekovni račun:
št. 10509.

Brzjavni naslov:
Banka Ljubljana.

Tel. št. 261 in 413.

Se priporoča za vse v bančno stroko
spadajoče posle.

Obrestuje vloge najugodnejše.

Prodaja srečke razredne loterije.

Podružnice:

Brežice, Celje, Gorica, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst.